

村上春樹

Haruki Murakami
Pernakt

baltos lankos

Haruki Murakami

Pernakt

romanas

Iš japonų kalbos vertė Ieva Susnytė

baltos lankos

23.56

Mums prieš akis miestas.

Jo vaizdas atsiveria iš aukštai, tarsi žiūrėtume padange skrendančio naktinio paukščio akimis. Iš tokio aukščio miestas atrodo kaip vienas didelis organizmas. Arba kaip daugialypis darinys iš kelių susiraizgiusių padarų. Nesuskaičiuojama daugybė kraujagyslių, nutįsusių iki tolimiausių neaprėpiamo kūno vietų, pumpuoja kraują ir atnaujina ląsteles. Ištrina seną informaciją ir atneša naują informaciją. Ištrina seną vartojimą ir atneša naują vartojimą. Ištrina senus prieštaravimus ir atneša naujus prieštaravimus. Kūnas, kiek akys užmato, mirksi, karščiuoja ir rangosi pulso ritmu. Nors artėja vidurnaktis ir įkarštis ima silpti, gyvasčiai palaikyti būtina medžiagų apykaita dar nè iš tolo neslopsta. Miestas skleidžia nepaliojama žemą *gaudesį*. Vientisą, nekintamą, pritvinkusį nuojautos.

Mes išsirenkame vieną šviesų kampą ir sutelkiame į jį žvilgsnį. Lėtai leidžiamės tos vietos link. Įvairiaspalvių neonių šviesų jūra. Čia yra miesto centras. Didžiuliai skaitmeniniai ekranai ant pastatų fasadų sulig vidurnakčiu nutils, tačiau garsiakalbiai ties įėjimais ir toliau drąsiai trenks itin žemus

hiphopo garsus. Žaidimų centras sausakimšas jaunimo. Ausis rėžiantys elektroniniai garsai. Grupelė studentų, turbūt grįžtančių iš pasisėdėjimo. Plaukus nusišviesinusios paauglės iš po mini sijonų kyšančiomis sveikomis nuogomis kojomis. Į paskutinį traukinį skubantys kostiumuoti vadybininkai, kerantys skersai perėją. Tačiau net ir tokiu metu netyla kvietimai į karaokės barus. Juodas prabangus universalas plaukia gatve, tarsi nustatinėdamas miesto vertę. Juodutėle plėvele tamsinti langai. Jis primena jūros gelmėse viešpataujančią padarą nepaprasta oda ir organais. Du policininkai sutrikusiomis fizionomijomis patruliuoja toje pačioje gatvėje, bet nėra nieko, kas patrauktų jų dėmesį. Miestas šiuo metu funkcionuoja pagal savo paties dėsnius. Dabar rudens pabaiga. Vėjo nėra, tačiau vėsoka. Jau visai netrukus pasikeis kalendoriaus data.

Mes esame „Denny’s“ užkandinėje.

Neįdomus, bet pakankamas apšvietimas, neišraiškingi interjeras ir indai, pramonės inžinerijos specialistų iki smulkmenų suprojektuotas salės planas, tyliai skambanti neįkyri foninė muzika, tiksliai pagal taisykles aptarnauti išmokytas personalas. „Sveiki atvykę į „Denny’s“! Visa užkandinė sukurta iš pakeičiamų anonimiškų daiktų. Laisvų vietų beveik nėra.

Vienu žvilgsniu aprėpę kavinės vidų mes atkreipiame dėmesį į merginą, sėdinčią prie lango. Kodėl į ją? Kodėl ne į ką nors kitą? Neaišku. Tačiau ta mergina kažkodėl patraukė mūsų žvilgsnį. Savaime. Ji sėdi prie keturviečio stalelio ir skaito knygą. Pilkas džemperis su gobtuvu, mėlyni džinsai, išblukę nuskalbtos geltonos spalvos sportbačiai. Ant gretimos kėdės atlošo permesta sportinė striukė – irgi nebe nauja. Mergina turbūt pir-

makursė. Jau nebe abiturientė, bet nuo jos dar sklinda lyg ir kas moksleiviška. Tiesūs juodi trumpi plaukai. Be makiažo, jokių aksesuarų. Smulkaus siauro veido. Užsidėjusi akinius juodais rėmeliais. Kartkartėmis pernelyg rimtai suraukia antakius.

Ji gerokai įsijautusi į knygą. Beveik neatitraukia akių nuo teksto. Knyga stora, kietais viršeliais, įvilкта į popierinį knygy- no aplanką, tad nematyti pavadinimo. Tikriausiai rimto turi- nio – tai išduoda susikaupęs merginos veidas. Panašu, kad ji skaito nieko nepraleisdama, uoliai krimsdama eilutę po eilutės.

Ant stalo stovi kavos puodelis, peleninė. Greta peleninės padėta tamsiai mėlyna beisbolo kepurėlė. Su Bostono koman- dos „Red Sox“ ženkle „B“. Jos galvai kiek didoka. Ant kitos kėdės guli ruda odinė rankinė. Jos susiglamžiusi forma byloja, kad į ją paskubomis buvo sugrūsta viskas, kas tuo metu šovė į galvą. Mergina reguliariai pakelia puodelį prie lūpų, bet ne- atrodo, kad labai mėgautųsi kavos skoniu. Tiesiog pareigingai geria ją vien todėl, kad ši stovi priešais. Impulsyviai įsideda į burną cigaretę ir prisideda plastikiniu žiebtuvėliu. Prisimerkia, nedėmesingai išpučia dūmus, padeda cigaretę į peleninę ir, tar- si vydama tolimą galvos skausmą, pirštų galais pamasažuoja smilkinius.

Tyliai skamba daina „Go Away Little Girl“, atliekama Persio Feito orkestro. Žinoma, to niekas negirdi. Įvairaus plauko žmonės valgo ir geria kavą vidurnakčio „Denny’s“, bet ji yra vienintelė mergina be kompanijos. Kartais pakelia akis nuo knygos, pasižiūri į laikrodį. Tačiau panašu, kad laikas eina lėčiau, nei ji norėtų. Nors neatrodo, kad ji ko nors lauk- tų, – nesidairo po kavinę, nežvilgčioja į duris. Tiesiog viena skaito knygą, kartkartėmis prisideda cigaretę, automatiškai

vis kilsteli kavos puodelį ir tikisi, kad laikas ims tekėti nors truputį greičiau. Tačiau nereikia nė sakyti, kad iki aušros laiko dar į valias.

Ji liaujasi skaičiusi ir pažvelgia pro langą. Pro antro aukšto langus matyti triukšminga gatvė. Net ir tokiu metu joje visai šviesu, pilna kas kur traukiančių žmonių. Žmonių, turinčių kur eiti, ir žmonių, neturinčių kur eiti. Žmonių, turinčių tikslą, ir žmonių, neturinčių tikslo. Žmonių, kurie norėtų suturėti laiką, ir žmonių, kurie norėtų laiką paskubinti. Ji kurį laiką stebi šį padriką miesto vaizdą, paskui atsikvepia ir vėl palinksta prie atverstos knygos. Ištiesia ranką paimti kavos puodelio. Beveik nerūkyta cigaretė smilksta peleninėje, virsdama svarmingos formos pelenų vamzdeliu.

Atsidaro automatinės durys ir į užkandinę įeina ištįsęs jaunuolis. Juodu odiniu puspalcium, suglamžytomis žalsvomis kelnėmis, rudais kerziniais batais. Gan ilgi plaukai vietomis susišiaušę. Galbūt jis porą pastarųjų dienų tiesiog neturėjo progos išsiplauti galvą. Galbūt jis ką tik brovėsi per tankius krūminus. O gal būti suveltais plaukais jam yra natūrali, raminanti būseną. Jis lieknas, tačiau taip yra veikiau dėl maisto medžiagų trūkumo, o ne dėl fizinių pastangų palaikyti sportišką figūrą. Per petį persimetęs didelį juodą instrumento dėklą. Pučiamojo instrumento. Rankoje dar nešasi purviną kelioninį krepšį. Jame tikriausiai sudėtos natos ir kokios nors smulkmenos. Virš dešinio skruosto turi pastebimą randą – trumpą, tarsi rėžtelėjus koku aštriu daiktu. Niekuo daugiau neišsiskiria. Eilinis jaunuolis. Primena pasiklydusį gero būdo, tačiau ne itin protingą šunį mišrūną.

Jį pasitinka padavėja ir lydi prie staliuko užkandinės gilumoje. Jie praeina pro merginą su knyga. Jaunuolis staiga stabteli, lyg ką prisiminęs, ir tarsi atsukdamas juostą lėtai grįžta atbulas prie jos stalelio. Pakreipia galvą ir įdėmiai įsižiūri į merginos veidą. Verčia atgal atminties puslapius. Jis kiek užtrunka, kol prisimena. Jis iš tokių, kurie bet ką darydami kiek užtrunka.

Mergina pastebi, kas vyksta, pakelia akis nuo knygos, prisimerkia ir pasižiūri į greta stovintį vyruką. Jo ūgis verčia atlošti galvą. Jūdviejų žvilgsniai susitinka. Vaikinas šypteli. Šypsnyks skirtas parodyti, kad neturi blogų ketinimų.

Jis prabyla:

– Atleisk, jei klystu, bet ar tik tu nebūsi Eri Asai sesuo?

Ji nieko nesako; žiūri į jo veidą tarsi į peraugusį krūmą sodo kertėje.

– Kartą jau matėmės, – toliau kalba vaikas. – Mm, jei neklystu, tavo vardas Juri. Vienas skiemuo kitoks nei sesers.

Neatitraukdama atsargaus žvilgsnio ji lakoniškai pataiso:

– Mari.

Vaikinas kilsteli smilių.

– Taip, taip. Mari. Eri ir Mari. Skiriasi vienas skiemuo. Tu manęs neatsimeni, tiesa?

Mari vos regimai trukteli pečiais. Neaišku, čia „taip“ ar „ne“. Nusiima akinius ir pasideda šalia kavos puodelio.

Prieina padavėja ir pasiteirauja:

– Ar jūs kartu?

– Aha, taip, – atsako jis.

Padavėja padeda ant stalo valgiaraštį. Vaikinas atsisėda priešais Mari, greta ant kėdės paguldo instrumento dėklą. Pas-kui susizgribęs kreipiasi į Mari:

– Nieko prieš, jei truputį prisėsiu? Tik pavalgau ir lekiu.
Turėsiu eiti į susitikimą.

Mari vos vos susiraukia.

– O nereikia tokio dalyko paklausti prieš atsisėdant?

Vaikinas pamąsto apie išgirstų žodžių prasmę.

– Tu ko nors lauki, todėl?

– Nelaukiu, – atsako Mari.

– Kitaip tariant, iš mandagumo?

– Taip.

Vaikinas linkteli.

– Taigi. Išties prieš sėdantis derėtų paklausti, ar galima.
Atsiprašau dėl to. Bet kavinė pilna žmonių, o aš ilgai netruk-
dysiu. Tai ar galima?

Mari nežymiai trukteli pečiais. Atseit elkis, kaip tau pa-
tinka. Vaikinas atsiverčia valgiaraštį.

– Tu jau pavalgei?

– Aš neišalkusi.

Jis susikaupęs peržiūri visą valgiaraštį, garsiai užverčia ir
padedą ant stalo.

– Tiesą pasakius, į valgiaraštį galėčiau ir visai nežiūrėti.
Tiesiog apsimetu žiūrįs.

Mari nieko nesako.

– Nieko kito čia nevalgau, tik vištienos salotas. Nė galvoti
nereikia. Jei klaustum mano nuomonės, bene vienintelis vertas
valgyti „Denny’s“ patiekalas yra vištienos salotos. Išbandžiau
beveik visą valgiaraštį. Esi čia valgiusi vištienos salotas?

Mari papurto galvą.

– Neblogos. Vištienos salotos su traškiais skrebučiais.
Nieko kito „Denny’s“ kavinėje nevalgau.

– Kodėl tada nuo pradžios iki galo pervertei valgiaraštį?
Jis pirštais patempia akių kampučius.

– Pati pagalvok. Nemanai, kad prastokai atrodytų, jei at-
ėjęs į „Denny’s“ ir nė neįvilgtelėjęs į valgiaraštį iškart užsisa-
kyčiau vištienos salotų? Juk susidarytų įspūdis, kad dažnai čia
užsuku vien dėl vištienos salotų teikiamo malonumo. Todėl
ir apsimetu, kad atsivertęs valgiaraštį svarstau, ką valgyti, ir
išsirenku vištienos salotas.

Kai padavėja prieina įpilti vandens, jis užsisako vištienos
salotų ir traškių skrebučių.

– Labai traškių, – pabrėžia jis, – kad būtų ištraukti prieš
pat jiems pradedant juoduoti.

Dar užsisako kavos po valgio. Padavėja įveda užsakymą į
delninį aparatą ir garsiai perskaito, kad pasitikrintų.

– Ir turbūt dar šviežios kavos merginai, – priduria rody-
damas į Mari puodelį.

– Supratau, tuojau atnešiu.

Vaikinas žvilgsniu palydi nueinančią padavėją.

– Nemėgsti vištienos? – paklausia jis.

– Nesakyčiau, kad nemėgstu, – atsako Mari, – bet kavinė-
se stengiuosi vištienos nevalgyti.

– Kodėl?

– Restoranų tinkluose patiekiami vištiena dažniausiai
būna nežinia kokiais chemikalais prišertų vištų. Augimą skati-
nančiais preparatais ir panašiai. Jos laikomos uždarytos ankš-
tuose tamsiuose narvuose, joms nuolat leidžiamos injekcijos,
jos maitinamos cheminių medžiagų prisotintais pašarais, tada
tupdomos ant konvejerio, kur joms aparatu nusukami spran-
dai, aparatu nupešamos plunksnos.

– Oho! – atsako jis. Tada nusišypso. Jam šypsantis išryškėja raukšlės akių kampučiuose. – Džordžo Orvelo stiliaus vištienos salotos.

Mari prisimerkusi pasižiūri pašnekovui į akis. Nelabai supranta, ar iš jos šaipomasi, ar ne.

– Šiaip ar taip, vištienos salotos čia visai neblogos. Tikrai.

Taip pasakęs jis staiga susizgrimba, nusivelka odinį paltą ir permeta ant gretimos kėdės atkaltės. Tada smarkiai patrina delnus. Po paltu jis apsirengęs rupaus mezgimo žaliu megzti- niu apskrita apyakakle. Kaip ir jo plaukai, megztinio siūlai vie- tomis išsipešioję. Panašu, kad savo išvaizdai jis neskiria per daug dėmesio.

– Aną kartą matėmės Šinagavos viešbučio baseine. Už- pernai vasarą. Prisimeni?

– Lyg ir.

– Buvom iš viso keturiese: mano geras draugas, tavo se- suo, tu ir galiausiai aš. Mes – pirmakursiai, o tu, kiek atmenu, buvai vienuoliktokė. Ar ne?

Mari be jokio susidomėjimo linkteli.

– Mano draugas anuomet nerimtai draugavo su tavo se- serim, ir mes surengėme dvigubą pasimatymą. Iš kažkur gavo- me keturis kvietimus į viešbučio baseiną. O tavo sesuo pasiėmė tave. Tik tu beveik nepravėrei burnos ir visą laik neišlipai iš van- dens – plaukiojai it koks delfinas. Paskui visi nuėjome į viešbu- čio kavinę ir valgėme ledų. Tu užsisakei Melbos ledų desertą.

Mari susiraukia.

– Kodėl viską taip detaliai atsimeni?

– Nes pirmą kartą buvau pasimatyme su mergina, kuri užsisakė Melbos desertą, be to, tu buvai miela.

Mari šaltai dėbteli pašnekovui į akis.

– Meluoji. Juk negalėjai atitraukti akių nuo sesės.

– Tikrai?

Mari atsako tylą.

– Na, gal ir taip, – pripažįsta jis. – Nes kažkodėl labai gerai prisimenu, kad jos maudymosi kostiumėlis buvo itin atviras.

Mari išsitraukia cigaretę, suspaudžia tarp lūpų ir žiebtuvėliu prisidėga.

– Žinai, – taria jis, – nepamanyk, kad užstoju „Denny’s“, bet man atrodo, kad surūkytas pakelis cigarečių sveikatai kenkia labiau nei *galbūt* nelabai sveikos vištienos salotos. Nemanai?

Mari šitą klausimą nuleidžia negirdom.

– Tą kartą turėjo eiti kita mergina, bet prieš pat pasimatymą susirgo ir privertė ten nenorom eiti mane. Kad būtų lyginis žmonių skaičius, – papasakoja ji.

– Ir todėl visai neturėjai nuotaikos.

– Aš prisimenu tave.

– Tikrai?

Mari prisidėda pirštą prie dešinio skruosto.

Vaikinas delnu užčiuopia gilų randą ant savo skruosto.

– A, šitas. Vaikystėje greitai važiauvau dviračiu ir nuokalnėje neišsukau posūkio. Dar porą centimetrų toliau, ir būčiau apakęs dešine akim. Ausies spenelis irgi pažeistas. Nori pažiūrėti?

Mari susiraukusi papurto galvą.

Padavėja atneša vištienos salotas ir skrebučius. Įpila šviežios kavos į Mari puodelį. Tada paklausia, ar nieko nepamiršusi ir nesuklydusi. Jis paima šakutę su peiliu ir įgudusiais judesiais pradeda valgyti salotas. Tada pačiumpa skrebutį ir nepatenkintas į jį dėbso. Suraukia antakius.